

KÁVÉESOK LAPJA

IV. évfolyam.

A Budapesti Kávésok Ipartestületének, a Budapesti Kávésipartársulatnak a Magyar Kávésok Országos Szövetségének hivatalos lapja

22. szám

Kiadó és laptulajdonos: A Budapesti Kávésok Ipartestülete	Felelős szerkesztő: Dr. Havas Nándor	Szerkeszti: A Budapesti Kávésok Ipartestületének sajtóbizottsága.
A lapot a Budapesti Kávésok Ipartestületének és a Magyar Kávésok Országos Szövetségének tagjai tagdíjuk fejében ingyen kapják. Előfizetési díj: Egy feleltre 8.— pengő, egész évre 16.— pengő.		
Megjelenik: minden hó 1-én és 15-én		
Budapest, VIII. József körút. 38. III. em. 17. Telefon: József 321—05 Kiadóhivatal: Budapest VIII., Rökk Szilárd ucca 31. Hirdetéseket a kiadóhivatal veszi fel naponta 8—14 óráig.		

Külön meghívók helyett!

MEGHÍVÓ.

A Budapesti Kávésok Ipartestületének előjárása f. é. november 26-án (hétfőn) délután 4 órakor az ipartestület tanástermében

C L E S T

rejt, amelyre az előjáróság tagjait tisztelettel meghívja.

Budapest, 1928. november 11.

Dr. Havas Nándor sk., Mészáros Győző sk.,
főtájtár. elnök.

A kartellek

A modern gazdasági élet egyik legjellegzetesebb alakulata a kartellek rendszere, mely mindent behálózó csapjaival sokszorosán át-meg-átszövi a termelés, ipar a kereskedelem minden egyes fázisát.

Kétségtelen, hogy a kartellek létesítésének alapvető célja az erők egyesítése, a termelés megszervezése, az adminisztráció egyszerűsítése helyes és józan dolog, főként akkor, ha a kartellek működésük folyamán nem tisztán saját anyagi érdekeiket, de az egész gazdasági életet szolgálják s üzletpolitikájukat nem tisztán a konjunktúra és üzleti lehetőségek kihasználására irányítják. Ez esetben a kartell-szerveződés gazdasági előnyeit teljes mértékben ellensúlyozzák azok a kárcok s hátrányok, amelyek a gazdasági élet kíméletlen kizsákmányolása okoz.

Nagyon messze menne, ha most a kartellek előnyeiről s hátrányairól részletes közgazdasági tanulmányt szeretnénk írni. De megtejtük ezt nálunk jóval hivatabbabbak s a világgazdaság egyik legaktuálisabb és legjobban firtatott kérdése: a kartellek és trustok szabályozásának ügye.

Tény az, hogy a mi gazdasági életünk is át van szöve kartellekkel, melyeknek egyoldalú politikáját súlyosan érezzük mindannyian.

Hogy csak a mi szorosabb értelemben vett érdekességünk körében szereplő kartelleket említsen, egymásután sorolom fel őket és szerepüket a mi iparunk szempontjából.

Az első, talán egyik leghatalmasabb kartell a cukorkartell, amely nemcsak Magyarországon cukortermelés feletti uralkodik, de külföldi nexusainál fogva, minden importot lehetetlenné tesz és adózási rendszerünknel fogva valóságos állami intézmény, mely a termelés, a cukorgyártás és forgalombahozatal minden fázisát kézbe tartja és szabályozza. Arra való tekintettel, hogy a cukor eladási árába betudott kincstári részesedés az államkincstár bevételeinek tekintélyes tételét alkotja, nehéz lenne pontosan megállapítani azt, hogy mi az oka annak, hogy a hazai cukorárak minden környező állam áránál jóval nagyobbak, a cukorkartell ármegállapítása, vagy pedig a kincstári részesedés? Nem ismerjük a cukorgyártásnál tekintetbe jövő egyes kül-

külsős tényezőket, de ha figyelembe vesszük, hogy a drágább termelési viszonyok — magasabb munkabérek — mellett dolgozó eseb és esztrák cukor jóval olcsóbb, teljes joggal tétélezhetjük fel, hogy itt valami nimesen rendjén, valamilyen hiba van, melynek árát a fogyasztók fizetik meg.

Kövésb kőzvetlenül érezzük meg a szesz-kartell működését, amely a cukorkartellel együtt az állami bevételek egyik jelentős forrása és mint ilyen állami ellenőrzés és patronátus alatt áll. A szesz-kartell működése eredményezi az üzemeinkben használt szeszárak drágaságát, ami természetesen a külföldi hasonló termékek versenyképességét fokozza.

A gyufakartell vagy újabban gyufamonopoliumról a közelmúltban igen sok szó esett. Kétségtelen, hogy nem tartozik céljai közé az árak leszállítása.

A szikvizkartellről nem egyszer esett szó a mi iparunk berkeiben. Nem elég, hogy ez a kartell az összes kis- és nagy gyárakat érdek-közlébe vonta és a mesterséges üdítővizet árát aránytalanul felhajtotta, de azt is meggátol-ni igyekezett, hogy a rajtuk kívül álló érdekeltségek saját szükségletükről maguk gondskodjanak. Valóságos harcot folytattak a nemrégien kiadott szikvizrendelet kindása körül, hogy rendeleti úton akadályoztassék meg a vendéglők s kávéházak szikvizgyártása. De tovább is mentek és a szesz-kartellel igyekeztek meggátolni azt, hogy ezek a vállalatok a szódagyártáshoz szükséges szén-savai megszerezhessek.

A magyar gazdasági élet egyik legsúlyosabb és bennünket közvetlenül érintő kartellalakulata a sörkartell, amely hatalmas tőkeerejével a magyar élelmiszeri ipar tekintélyes részét kezében tartja. A vevővédelem művészetét csaknem a tökéletességre fejlesztette és mondhatjuk, hogy a vendéglősök, kávéosok, kocsiműesek jórésze nem más, mint a sörgyárak pénzbeszedője és adófizetője. Elismerjük a magyar sörgyártás fejlettségét, elismerjük azt is, hogy Csonka-Magyarország fogyasztása — különösen a mai viszonyok mellett — nem képes felvenni a gyárak termelte mennyiségét, de mégsem látjuk helyesnek azt, hogy a megcsökentett fogyasztásra hátrítsák mindazt a terhet, amelyet csak egy nagy-mennyiségű, a külföldre is exportálható termelés bírhat meg.

Hosszú sorát említhetném a különböző ránk nézve kisebb-nagyobb jelentőségű kartellalakulatnak de utóljára hagyam azt, mely bennünket legközelebből érint: a tejkartell.

A tejkartell különös ismertetőjele, hogy annak létezését minden tagja lehetőleg tagadja, pedig ahogy a tények mutatják, megvan és működik. A tejkartell voltaképp két irányú, egyrészt a termelőkkel szemben minél olcsóbb árakat igyekszik elérni, másrészt a fogyasztókkal szemben, akiktől természetesen minél magasabb árakat kér. A tejkartell tehát nem termel, hanem lényegében közvetít. Meg kell állapítanunk, hogy az összes kartellalakulatok között a legridegebb üzletpolitikát a tejkartell folytatja, mert hiszen nemcsak vesz és elad, de egyben saját vevőinek versenytársa,

amely helyzeti előnyénél fogva azon üzletfelelének versenytársa, akik tőle vásárolnak.

Szinte mosolyognunk kellett, amikor a kartell egyik vezetőléfia termelői érdekek védelmében és azok exponensként járt el egy másik ilyen alakulat ellen.

Sokat innak és beszélnek arról, hogy drágaság van. Ez igaz is, de ha a drágaság okait kutatjuk, rá kell jönnünk arra, hogy a megnehezített gazdasági életbe olyan tényezők kapcsolódtak bele, amelyek diktatórikusan szólnak bele az árak alakulásába.

A szekszor felpanaszolt különböző adó-nem-összegei, a kartellek fix árai minden kalkulációt lehetetlenné tesznek és az ipariüző nem tehet mást, mint ezt a minden oldalról ránehezedő nyomást tovább adja — ha van kinek!

Mészáros Győző.

SZAKKÉRDÉSEK.

ROVATVEZETŐ: KATONA ISTVÁN

Munkanélküliség

A gazdasági krízis-eredőjének egyik legfontosabb összetevője tagadhatatlanul a munkanélküliség. Ezt a nyavalyát sinylti ma minden ország, minden foglalkozási kör és az ipar valamennyi ága. Itt nincs kivétel, még a hatalmas vérzivatarok nagy lefőlözője az Amerikai Egyesült Államok is betege ennek a járványnak, amely csak nem akar megszűnni, krízis bacillusai itt repednek állandóan a levegőben.

Azt hiszem, eléggé ismert tényeket sorolok fel, ha elmondom, hogy Anglia cirka 2 millió munkanélkülivel, Német és Franciaország majd ugyanennyivel vezet az európai államok statisztikájában, amely gyászos sorból bizony nem marad ki egyik kontinentális nemzet sem. Ami azonban kevésbé ismert, Amerikában is közel 8—10 millióra tehető a munkanélküliek száma, tehát, a hatalmas világbirodalom összlakosságának jóformán 7—8 %-a munka, azaz kenyér nélkül áll. Nagy élkeseredettséggel panaszkodják is az amerikaiak, hogy amire sohasem, még a világháboru legveszélyesebb momentumában sem volt náluk példa, a „bread-line“ (vagyis nálunk sajnos nagyon is ősmert sorbanállás a kenyérszító helyeken) kétségbejötően kezd divattá lenni.

Ha ezeket előrebocsajtottam, nem enyhíteni, csak menteni akartam a mi nagy bajunkat, jó régi szokás szerint elmentem gerendát keresni a szomszédok szemében, mielőtt a mi szálkánkkal kezdtem volna foglalkozni.

Pedig a mi szálkánk transzorálva, megnyomorított hazánk területéhez és főleg lakosságának számához arányitva gerendább a legnagyobb felhőkarcólónál. Minálunk már egyenesen lehetetlenség az elhelyezkedés, legyen az intellektuális pálya, kereskedelem, vagy az ipar bármely területüma, a tulprodukción fennáll, sajnos az egész vonalon.

BUDAPESTI Telefon: József 462—63 462—64 462—65 323—07	KÖZPONTI ÁLTALÁNOS TEJCSARNOK VII. ROTTENBILLER UCCA 3! A főváros kávéházai, szállodái és kávémeréseinek szállítója. Tojás-osztály.	RÉSZVÉNYTÁRSASÁG Telefon: József 338—91 346—68 350—16 Sürgőnyöcijn: „Közte Budapest”
---	---	--

A legkiválóbb sörkülönlegesség

Szent István Porter-Sör

a Polgári Serfőző gyármánya!

Nem eszkekedhetem amugy is csak sajnos akadémikus értékű magyarazkodásban, hiba és ok keresésbe, ami ezt a szerencsétlen konstelációt hazánkban előidézte, hiszen mindannyian tudjuk, vérző sebeinken érezzük, hogy az erendendő bűn, a legvégső pont: Trianon. Hazánkat gyilkos kézzel szaggatták széjjel, útonálló módra vetkőztették mezítelenre, lehetetlen országhatárokkal mesterségesen tették életképtelenné.

A hely tövidsége és a szakzerű figyelmelet elsősorban azonban iparunk munkanélkülisége felé vonzza, mert hiszen a mi érdekösszességünknek legelső feladata a baj köröközött saját testünkben kutatni és megtalálni igyekezni.

A válság nem is olyan nehéz, hiszen köztudomású, hogy az élelmezési szakma, amelybe iparunk is tartozik, a legkomolyabb válságban tengődik immár hosszú évek óta. A háboru utáni soványodási igyekezet, amely ugyanevak világjelenség, elsősorban az élelmezési szakmát támadta meg, hiszen na a nagyétkű, kövér nő, sőt férfi is hovatovább a muzeumi tárgyak közé fog számítozni. Külföldi utazásokon láthatjuk, mennyivel kevesebbet esznek más országokban az emberek, sőt mennyivel kevesebb gondot fordítanak az étkezésre általában. Ez a világjelenség okozta a mai kávéházi leromlást is, mert még akinek a pénztárcája meg is engedné a bő és költséges vacsorázást, hódolva a szépségdívat előírásának, étkezéseit a legszükségesebbre redukálja. Még az orvostudomány is támogatására sietett ennek a mentalitásnak, amikor megállapította a kövérségben rejlő veszedelmeket és azt hiszem, nem járok messze az igazságtól, ha a vendéglős ipar annyira felpanaszolt leromlásának főokát sokkal inkább ennek a körülménynek, mint az alig tíz hetemolyan vendéglőszámba vehető kávéház versenyének tudom be.

Nálunk nem volt konjunktura, de amikor az általános letörés bekövetkezett, elsősorban mi ittuk meg ennek is a levét. A rettenetes adó és házbérterhek alatt nyögő iparizók, hogy a fenyegető tönkölthi menekülhessenek, lázas idegállapotban próbálkoztak meg az árak lefelé nyomásától kezdve, a rezsinék az egekbe nyújtásáig minden közönségesalagató kísérlettel. Márványpaloták, váltakozó zenék, hirdetések serege próbált életet önteni a kimaradni kényszerülő közönségbe — sajnos minden akciók csak pillanatnyi sikereket könyvelhettek el, a gazdasági élet krízisén beharangozással, kétségbeesés szülte haddirozással mi kávécosk gyengék voltunk vagyunk, sőt leszünk segíteni.

Csak a legnagyobb elismeréssel lehet regisztrálni az ipar vezetőinek emberbaráti akcióját amellyel ha már gyökeres segítséget, a baj megmentését nem is, de legalább megleget éltel igyekeznek juttatni az önhibájukon bájba jutottak, éhezők családjaiknak. Munkatársainknak, a főpnceknek segédkezésével és a dolgozó munkások lelkiismeretének és szolidaritásának felélesztésével, mi munkadók kísérletünk meg frontot alkotni az éhséggel szemben, az egész szakmára kiterjedő gyűjtéssel megmutattuk az utat a többi szakmáknak, hogyan lehet a munkásaink megbecsülésével, az éhezők családoknak legalább a legközvetlenebb éhségtől való megmentésével, élő példát nyújtani.

A kávéházakat végigjáró kiküldöttek munkája befejeződött, mindenütt ugy a kollégák, mint a főpncek és a dolgozó munkásság a szent akció támogatását ígérték meg.

Itt azonban egy fontos körülményre akarom felhívni az illetékesek figyelmét. Általános ugyanis a panasz, hogy dacára annak, hogy a gyűjtés a legnagyobb nember folyik, a pénznek az ipartestületbe hetenként való kötelező eljuttatása nagy időbeli megterhelést jelent, különösen a centrumtól távol eső kávéházak esetében. Hogy ez az igazán méltányos panasz kiküszöböltesse, a legcélszerűbb lenne a póstacsekkeket küldeni szét a kávéházakba megfelelő kísérőlevéllel keretében, mert ez egyrészt ezt a nehézséget is eliminálná, másrészt újabb emlékeztető lenne a netán gyorsan feledő kollégák és munkások lelkiismeretének.

Reméljük, hogy ez az ígért nem lesz szalmaláng, hogy ebből az egységes összefogásból nem fog kimaradni egyetlen munkaadó de egyetlen munkás sem. A gyűjtésre kerülő összeg aránylag olyan csekély megterhelést jelent a gyűjtőknek, hogy ez alól magát senki sem vonhatja ki, hacsak nem akarja magát a bünös kicsinyesség és felebaráti kötelesség megtagadása bárdjának alávetni.

Nagyon is jól tudjuk, hogy sem a dolgozó munkásoknak, de meg az ezer gonddal, kéze-lábbal küzdő munkaadóknak sem főleg

tejjel a sora, ez azonban felette áll minden más élnak, mert ez a mi szakmánk emberbaráti kötelessége.

Es még egy kötelesség: kötelesség önmagunkkal szemben is. Mert épp úgy nem lehet közönyös nekünk munkaadóknak a szakmunkás garda fizikai és szellemi összeroppanása, mint ahogy nem lehet el a ma még dolgozó munkás részvételeül azon kollégája mellett, aki mellé a sors véletlen csapása már holnap odaültetheti őt is családijával egyetemben.

Vezetőségünk kezdeményezését erős akarral kell keresztülvinni, áldozni kell a szakma-oltárára, mert egy olyan ipar, amelyik önmagát így megbecsüli, kell hogy hamarabb illő jutalmát, gyors megerősödését és életképességét, visszanyarja.

Katona István.

Hygiene a kávéházban

Irta: Dr. Hoffmann, München.

Nem elegendő, ha a mai nap kávésa tisztán azzal törődik, hogy vendégeinek kitűnő ételeket és italokat szolgáltatson ki, helyiségtét othoniasan és kényelmesen berendezze és vendégei szórakoztatásáról zene előadások, folyóiratok és hírlapok útján gondoskodik, de gondolnia kell vendégeinek egészségügyi szükségleteire. — A csendes szemlélő néha-néha megfigyelheti, hogy ez nem történik meg abban a mértékben, amint azt a mai idők megkövetelik. — Az alábbiakban néhány ilyen megfigyelést közlünk és egyuttal azok leküzdésére vonatkozó utbaigazítást.

Már — a sok helyen szokásos — a tésztáknak, tortáknak és süteményeknek tányérok, tálcák, gyümölestálakon való felállítása is egészségellenes. A helyiségbe beröplő szünnyogok és legyek a legkönnyebben nordják a csirák minden fajtáját a süteményekre. — De nem ajánlatos a süteményeknek a vendégek előtt az asztalon való hagyása sem. Egyrészt a füst és a por ráragadik és beleszivódik a süteménybe, másrészt a beszélgetés alkalmával, ástítás, köhögés és tüszentes folytán számtalan csiranyag hull reá, melyek infekciót idézhetnek elő.

Főleg a hygiene-kutatónak tanítványai segítségével folytatott számtalan tudományos kísérlete folyamán megállapították, hogy a szájból kihullott nyálkaeseppek ártalmatlan baktériumok mellett, károsakat is tartalmazhatnak. A száj és orrüregben állandóan vannak influenza (nátha), tüdőgyulladás, hörgőhurutot okozó sejtek. — Ha pedig a szájból beteg fog van, vagy a nyálkahártya beteges, a száj nyálkataralma rendkívül fokozódik. — Nagyon fontos a nyálka részecskék szét-szóródási távolsága, amelyek p. o. tüszenténél 3½ méter, köhögéskor 1½ méter távolságra is elrepülnek. — A beszéd folyamán ilyen részecskék 0.25 méternyire szóródnak, amelyek száma a beszéd beszédmodora szerint, p. o. izgalmas szóváltásnál vagy nagyon hangos társalgás alkalmával fokozódik. Ezek a nyálkaesirak rögtön az asztalon levő süteményekre hullanak, vagy pedig egy félórúig (nagyon picinyek 5 óráig is) a levegőben lebegnek, megtöltik az egész helyiséget és azután a padlóra, vagy más felületre hullanak. — Megtehető körülmények között a baktériumok beszáradnak és azután por alakjában lesznek veszedelmessé amikor mint fertőzőest okozók a változott viszonyokhoz (kiszáradás, hőmérsékéváltozás) alkalmazkodva üzemszünet idején seprés útján újra a levegőbe kerülnek.

Ezeknek a veszedelmeknek azonban nemcsak az asztalokra szabadon elhelyezett ételek vannak kitéve, de mindazon tárgyak, melyek különböző poleokon vannak elhelyezve, mint p. o. sütemények, cukor, dohány-nemű, sőt tányérok, poharak, tálcák és evőeszközök is.

Ezeket az egészségellenes körülményeket megfelelő rendszabályokkal könnyű megszüntetni. — A buffettálcákon edényeket, ételeket, dohányárúkat üvegbura alatt kell tartani. — A süteményes tálak és tartók ugyancsak burákkal látandók el. — Minden jogos egészségügyi követelményeknek megfelelően a rekeszre osztott és üveggel lezárt állványok amelyeknél csak az a rekesz nyitattik ki, amelyből a vendég fogyasztani kíván. — Ostyá, waffli, keks és hasonló száraz sütemény mindig formentes üveg- vagy pergament papirtartóba csomagolandó. — A meleg italokhoz kiszolgáltatót cukor is hasonlóképp papírba legyen burkolva. — A hideg italokhoz használni szokott szalmazálak is papirtokokban szolgáltatassanak ki, hogy minden tisztálanságtól megvédessenek. — A fogvájók készletben tartása is egészségügyi szempontból kifogástalan módon történjék.

Ajánlatos a papírba való csomagolás, vagy kis automata készülékekben való megőrzés.

Különös figyelmet kell fordítani a vizes-poharak kimosására. — Minden újabb használatbavétel előtt ezeket forró szóda oldattal kell kimosni. — A sör- bor- és liköröspoharak tisztításánál is ajánlatos a szóda használata. — További egészségellenes szokás az a hamunak és a morzsáknak a kiszolgáltató kendővel (hangerlivel) az asztalról való lesöpörése. — A hamutartókat sem szabad ugyanazzal a törölkendővel megtisztítani, amelyet azután az edények utántörölésére használ a személyzet. — A legcélszerűbb a teli hamutálat a konyhába kivinni és az üzemi helyiségek megfelelő helyén megtisztítani.

Ezek a rendszabályok jelentősen szolgálják a kávéházak egészségügyét, anélkül, hogy az üzem tulajdonosára nézve anyagi terhet jelentenének. (D. K. Z.)

Uj tanonciskolai rendelet

A kultuszminiszter a kereskedelmiügyi miniszterrel egyetértően rendeletet adott ki a tanonciskolák szervezeteről. A munkaadó a rendelet szerint tanoncait a tanidő alatt köteles az iskola pontos látogatására szorítani a beiratkozásra megállapított időben beírtni. A munkaadó azt a tanoncait, akik az iskolai év megkezdése után fogadták fel, köteles szintén három napon belül megfelelő tanonciskolai intézetbe beírtni és a negyedik naptól kezdve a tanoncait a próbaidő tartama alatt is iskolába jártni. Ha a tanonca munkaadónál lakik, az iskola látogatásáért a munkaadó felelős, ha a tanonca kellő ellenőrzésében mulasztás terheli. A tanonca a tanonciskolát, korára való tekintet nélkül, egész év alatt pontosan látogatni köteles, teljességüket elért tanonca a tanonciskola látogatása alól teljesen felmentendő. A közép- vagy polgári iskola III., IV., osztályát végzettek a tanonciskola második, az V., VI. osztályát végzettek a tanonciskola harmadik, az ennél nagyobb iskolai előképzettségeket pedig közvetlenül a továbbképző osztályba kell sorozni. Azok a 18 évesnél idősebb tanonca, akik az előzetes előképzettséget bizonyítvánnyal igazolni nem tudják, azonban sok tekintetben elárulják azt, hogy az alsóbb osztályokban tanított ismeretekkel tisztában vannak, abból a célból, hogy a tanonciskoláknak közvetlenül magasabb osztályába legyenek sorozhatók, a tantestület előtt felvételi vizsgát kell tenniük.

Senkit azon a címen, hogy a tanév közben lett tanonca, vagy később iratkozott be, az iskola látogatásától felmenteni nem lehet.

A tanonca a megállapított tanítási órákon pontosan megjelenni és értesítő-könyvecskéjét, valamint tan-, író- és egyéb eszközeit magával hozni köteles. Amennyiben a tanonca tanórán meg nem jelenne, úgy ezt a munkaadójától bizonyítvánnyal igazolni köteles. Mulasztás igazolásául szolgálhatnak a tanonca betegsége, a tanonca vagy munkaadó családja körében előfordult haláleset. Itt jegyezzük meg, hogy sürgős teendők végzése a mulasztott órák igazolásául nem szolgálhat, azonban, kivételes esetekben a tanító ezen a címen előzetes kérelem alapján a tanoncait az iskola látogatása alól felmentheti; három napra terjedő órákra az igazgató, egy hétre terjedő órákra az igazgató javaslatára a felügyelő bizottság adhat felmentést.

Mulasztásszámba megy a tanonca a tanórákon elkésve való megjelenése is. A tanonciskolában 10 hónapig tanítanak a tanítási idő heti 9 óra. Ügyelni kell arra, hogy a tanítás esti 6 óra után ne terjedjen, az iskola látogatására szükséges időt a gyermek és fiatalok tanonca nap munkaidéjébe be kell számítani.

Az üzemetód felelőssége a munkásbiztosítási járulékokért

Üzemetód. Egészen ártatlan szónak látszik. Ha valakire ezeltt azt mondtuk volna, hogy üzemetód, legfeljebb megmosolyogták volna. Ma is azt tenné a legtöbb ember, de ha nem tudja micsoda veszedelmes szó lett ebből a munkásbiztosítási törvény révén, rögtön kézzel-lábbal tiltakozni fog a gyanúsítás ellen, rágalmazásnak fog minősíteni minden ilyen feltevést. Az üzemetód az üzemetóddal egyetemlegesen felelős és fizetésre kötelezett alany lett, aki az üzemetód felelősségével rendszerint nagyon keveset ér, mert az üzemetód

Alapított 1886-ban
Herzka, Halász és Berger
vas és rézbutor-gyár
Budapest, V., Lipót-körút 10.
Teljes kávéházi és szállodai berendezések

előd a legtöbb esetben csak a felelősségben osztozik az üzemutóddal, a fizetést már egyedül az üzemutód teljesíti.

Azt tudta mindenki, hogyha valakinek jogutódja, akkor jogelődjének bizonyos kötelezettségeit is viseli, de hogy az üzemutótlás akkor is kötelezettségekkel jár, ha az üzemutó elhőz semmi köze sincs és nem is volt talán soha, még nem ment át a köztudatba, s legfeljebb a hozzáfűződő szomorú esetek révén fog ismertté válni.

Szeretnők megkímélni lapunk olvasóit attól, hogy a maguk kárán tanulják meg, mi az üzemutód, milyen kötelező következményekkel járhat a cím megszerzése és ezért ajánljuk figyelmébe az alábbiakat:

A betegségi és baleseti kötelező biztosításról szóló 1927. évi XXI. t. e. 26 §-a intézkedik arról, hogy ki köteles fizetni a munkásbiztosítási járulékokat. Megállapítja, ki a munkaadó stb.

E szakasz utolsó bekezdését szövezerint idézzük: „A betegségi biztosítási járulékokért, pótlárulékokért és a munkaadót e törvény alapján az intézet javára terhelő megtérítésekért az üzemutó az eredeti munkaadóval egyetemlegesen felelős. Az üzemutótlást az üzemnek az eredeti adós üzemével való azonossága esetében a szerzés jogcímeről tekintet nélkül meg kell állapítani.”

Az utolsó mondatot még jobban megvilágítja az Allami Munkásbiztosító Hivatal 1918. évben hozott határozata, melyet a „Társadalombiztosító Intézet” a törvény alapján ma is irányadónak tart és amely kimondja, hogy: „Az üzemutód akkor is felelős az előbbi üzemtulajdonosok járuléktartozásáért, ha az üzemet esedékeljárás során foganatosított árverésen szerezte meg”.

Nem kell nagy fantázia a következő eset elképzeléséhez. Egy iparos meg tudja, hogy egy üzem bírói árverés útján kerül eladásra. Megjelenik az árverésen, az üzemet megveszi. Minthogy az üzem szakmája körébe vág, új személyzetet állít be és újból megindítja. Pár hét, esetleg hónap elfogyalja az üzem felszerelését; az előző tulajdonost terhelő betegségi és baleseti járulékok hátralékáért. Még szerencséje, ha az előző tulajdonost nem terheli egy be nem jelentett munkás segélyezése címén felmerült költségek megtérítésének kötelezettsége, mert ennek összege esetleg meghaladhatja a vételár akár kétszeresét is.

Ezt jelenti a törvény idézett rendelkezése és a végrehajtásnak egyedüli előfeltétele, hogy az üzemazonosság állapíttassék meg. Elég ehhez az iparágban, a helynek, a munkaeszközöknek azonossága. Az üzemutótlást terhelő kötelezettségek a bibliai átokhoz hasonlóan akár hetediziglen is kiterjeszthetők, mert a munkaadó személyében beálló változás esetén az új munkaadó a közvetlen előző előtti tulajdonosok tartozásáért is felelős, ha ez a tartozás a közvetlen előd terhére iratt, s mint ilyen vele közöltetett.

A tartozás örökléséhez tehát csak annyi szükséges, hogy Társadalombiztosító intézet a hátralékot mindig írja át az új tulajdonos számlájára és ezt közölje az új tulajdonossal.

Az iparos még hálás is lehet érte, hogy örökösödési illetéket nem fizettettek vele az átírásért.

Egy ingatlant, ha valaki árverésen vesz meg, a bekebelezett terhekért csak a vételár arányáig felelős. Nincs olyan köztartozás, amelyért az árverési vevő a vételáron túl is szavatolna, egyedül a munkás biztosítási járulékok javára állapított az meg, a jogról eddig fennállott fogalmaink ellenére.

Az idézett törvény 28. §-a szerint eső esetében a betegségi biztosítási járulékok és pótlárulékok, ugyszintén a munkaadót e törvény alapján az intézet javára terhelő megtérítések a csődtörvényről szóló 1881. XVII. t. e. 60. §-ának 3-ik pontjában megjelölt első osztályú esődhitelvezőkkel egysorban nyerne ki-elégítést.

Mocznik mustár a legjobb !!

Miért biztosít a törvény e rendelkezéstől eltérően még további előnyöket a munkásbiztosítási járulékoknak elannyira, hogy a közadókat is háttérbe szorítja, nem tudjuk.

Ennél a kérdésnél látjuk, mennyire hiányzik az iparosképviselet, mert nem akad egy képviselő sem, aki akár a szakasz bizottsági, akár képviselőházi tárgyalásánál felszólalt volna, szóvá téve ezt a lehetetlen intézkedést.

Elképzelhető, hogy akkor, amidőn a bírói árverésen történt szerzést is üzemutótlásnak minősíti a törvény, mennyire annak minősül, ha szabadkézből történt adás-vétel útján történik a tulajdonoscsere. Ebben az esetben — legalább annak, aki megfelelő óvatossággal jár el — az lehet a védekezése, hogy az üzemet terhelő munkásbiztosítási járulékok mérvéről tudomást szerezhessen.

A törvény 27. §-a ugyanis kimondja, hogy az üzemutód aki az üzemet visszerthes ügylettel szerezte, az intézettől az üzemelőd tartozásáról kimutatást kért, a kimutatás kiállításáig kirótt járulékokért pótlárulékokért és egyéb tartozásokért csak annyiban felelős, amennyiben a kimutatás azokat feltünteti. Az intézet az ily célból kért kimutatást kiadni köteles, de ezért díjazást számíthat fel.

Nem elég tehát, ha az átvenni szándékoló

Kávészakértők

feketekávéjukat teljes joggal forrón, kristálytisztán, illatosan, erősen és kellemesen keserű zamattal kivánják, amely utóbbi a gyomorra igen jó hatással van. — Ezen tulajdonságokat a kávé egy kis adag valódi Franck kávépótlék hozzáadásával nyerheti el, mert a kávé csupán ethert (coffein) ad, de egyéb táptétele nincsen. — Ne használjon azonban silány, megbizhatatlan kávépótléket, különben kávéja zavaros, fény- és színtelen, kevésbé tiszta lesz és ezzel csökken a finom illatát és kitűnő zamatajt.

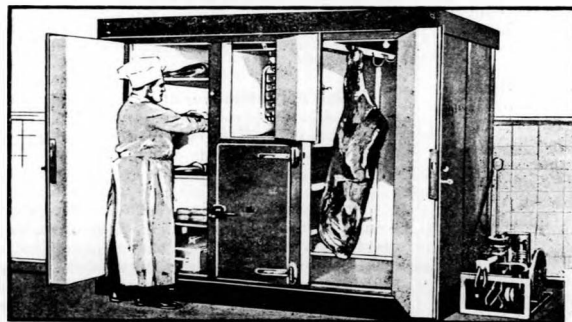
üzem hitelvezőit hírlapilag hívjuk fel követeléseik bejelentésére, sőt az sem elég, ha a Társadalombiztosító intézettől szóbeli értesítést kérünk az üzemet terhelő járulékokról, hanem írásos kimutatást kell kérni.

Ez az egyedüli módja annak, hogy megszabaduljunk — nem a járulékok megfizetésétől, hanem — a kellemetlen meglepetéstől.

Dr. Szőnyi Sándor.

Frigidaire

Automatikus hűtőkészülék

Szállítunk **FRIGIDAIRE** berendezéseket minden nagyságban és minden célra.

HAHN ARTHUR ÉS TÁRSAI

BUDAPEST, KOSSUTH LAJOS UCCÁ 12. SZÁM.

TELEFON: *AUTOMATA 898-86. Távirati cím: HANCO BUDAPEST.

FRIGIDAIRE

vilamos automatikus hűtés biztosítja az élelmiszerkészlet állandó frissességét. Az élelmiszerek megkövetelnek száraz egyenletes, 6° Celsiusnál alacsonyabb hőmérsékletet, különben elromlanak.

FRIGIDAIRE

az ideális hűtőberendezés, mely hűtőszekrények, kamrák, pultok, fagyállítványok, ivóvízhűtő stb. stb. állandó és egyenletes hűtését minden emberi beavatkozás nélkül automatikusan végzi, s emellett a felhasználó vilamos áram költsége jóval kisebb a jégköltségnél.

A FRIGIDAIRE

minden jól szigetelt meglévő hűtőszekrénybe is beszerelhető.

Kérjen prospektust.

Kedvező fizetési feltételek.

TÖKELETES

AZ

Optima

JÁTÉKKÁRTYA

HAMBURGER és BIRKHOLZ

GYÁRTJA

TELEFON L. 902-57, 903-46, 913-40.

Gyula (Teréz-köruti tejivó), Kohn Béla (Terézvárosi), Otto és Singer (Valéria). Tudomásunk szerint a gyűjtés sok kávéházban folyamatban van, minek eredményéről legközelebbi lapunkban számolunk be.

Helyreigazítás. Sajnálattal értesülünk, hogy a Budapesti Központi Általános Tejesarnok Igazgatósága véletlen elnézésből kimaradt a Kátóna Gyula, a Club kávéház tulajdonosának 25 éves jubileumi ünnepségére meghívottak közül. Amikor ezt az elnézést konstatáljuk, ki kell jelentenünk, hogy természetesen semmiféle tendencia ebben szerepet nem játszott.

Boltok és boltbértek. A novemberi házbérnegyed ismét aktuálisra tette, hogy mennyi boltbért fizetnek a budapesti kereskedők. A főváros statisztikai hivatala kimutatást készített a múlt esztendői boltbérkről és megállapította, hogy a múlt esztendő utolsó házbérnegyede idején 12.891 üzlet volt Budapesten, még pedig 11.463 a pesti oldalon és 1428 a budai oldalon. A legtöbb üzlet — 1114 — negyedévi boltbére 250 és 300 pengő között mozgott, 300 és 600 pengő közötti negyedévi bért 2912 üzlet után, 600 és 1100 pengős bért 1760 üzlet után, 1100 és 1600 pengős bért 711 üzlet után, 1600—2800 pengős bért 733 üzlet után fizettek. 334 olyan üzlet volt tavaly Budapesten, melynek 2800 pengőnél nagyobb, de 5600 pengőnél kisebb volt a negyedévi bére és 76 olyan üzlet, melynek a negyedévi bére 5600 pengőnél nagyobb, de 10.000 pengőnél kisebb. Olyan üzlet, amelynek 10.000 és 12.000 pengő között mozgott a negyedévi bére, mindössze 7 volt Budapesten. Olyan üzlet, amelynek 12.000 pengőnél nagyobb, de 14.000 pengőnél kisebb a negyedévi bére, csak egy volt. 16.000 pengős negyedévi bért fizető üzlet csak 2 és 20.000 pengős negyedévi bért fizető szinten kettő. Olyan amely 20.000 pengős bérenél is többet fizet egy negyedévre, csak egy üzlet volt Budapesten.

A legrégibb német fogadó. A ma is fennálló legrégibb német fogadó, a Miltenberg városában levő „Riese” (Óriás), melyről már 1152. évi okmányokban, tehát több mint 8 évszázad előtt történelmi említés. A leghíresebb emberek időtök átutaztakban falai között, így Barbarossa Frigyes, Bajor Lajos, IV. Károly és számtalan mások. — Egész a 17-ik századig a mainzi érsekek, mint Miltenberg hűbérurai koronázásuk után felkeresték ezt a várost és ebben a fogadóban szállottak meg, amelynek 100 lóra való istállói is voltak. Egy német folyóirat szerint, amely részletes leírást és képeket közöl, a fogadót 1590-ben alapjától fogva teljesen átépítették. Ebben az állapotában áll ma is és egyike a középkori profán építőművészet legértékesebb emlékeinek.

A portoricói kávétermés megsemmisült. A pár hét előtti itéletidő, amely Portorico felett elviharzott, állítólag megsemmisítette az egész kávétermést, főként Humacoa kerületben. Ezáltal a súlyos gazdasági helyzet, amelyet a szigetre már évek óta nehezdedik, a végsőkig rosszabbodott. — Portorico mint kávétermelőhelye a hatodik helyen állott Brazília, Kolumbia stb. mögött.

A fürdőtulajdonos felelőssége. A fürdővendég megesezségi a fürdő bejáratánál, mely menetes lejtős esésű, kopott burkolatú, síma, sikos és csúszós volt. Hogy ezen bejárat mellett, amelyet évek óta állandóan használtak, a fürdőnek közelebb eső bejárata is volt, a fürdőtulajdonos felelősségén nem változtat, ő a sérült kárát megteríteni tartozik. (Magyar Törvénykezés.)

A főpincér iparossegéd jogviszonya tehát az ipartörvény szerint bírálendő el. (Curia II. 2352 —1927. MT.)

Házi fegyelem jogát csak a szülő, gyám, iparos, gazda és bizonyos esetekben a tanító gyakorolhat megfelelő korlátok között a gyermek gyámlott, tanonc, eszelő és tanuló felett, harmadik személy nem. (Curia I—5991. MT.)

Az óvadékrendelet életbelépett. November hó 1-én lépett életbe a m. kir. kereskedelemügyi miniszternek 1928. évi 77.724. sz. rendelete a fogadó, (szálló, penzió) vendéglő, kávéházi stb. üzemekben alkalmazottak óvadéka tárgyában. A rendelet életbelépetése előtt megállapított óvadékok változatlan összegben tarthatók fenn, de a november 1-e után belépő alkalmazottak óvadéka a rendelet szabályai szerint állapítandó meg.

Vendéglősök és kifőzők harca. Még el sem esillapodtak a café-restaurat harca hullámai, máris újabb harc készülődés zaja hallatszik az élelemzési iparok köréből, ahol most a kifőzőipar képviselő Kávémérők Ipartársulata a kifőzőipar munkakörének újabb megállapítását szorgalmazza. Ez ügyben a kereskedelemügyi kormány a budapesti kamarát bízta meg e két szembenálló szakma között egyeztető tárgyalások vezetésével.

MODERN KÁVÉHÁZ

nem képzelhető el modern gépek nélkül! Óriási anyag- és személyzet megtakarítás! A mellékelt ábra szerinti szab. kávédaráló nálunk útközben meg tekinthető.

A darálószerkezet elsőrangú, végtelen finom szabályozó szerkezettel ellátott.

Állandóan frissen darált kávé.

Mayer Hermann és Hirschler

kávéházi, vendéglői konvhaberendezések
Budapest, VI., Teréz körút 48. sz.

MEGELEGEDETTE
LATJA EL MUNKÁJÁT

HA ÉLETÉT, CSALÁDJÁT, VAGYONÁT AZ IPAROSOK ORSZÁGOS BIZTOSÍTÓ KÖTELÉKE SZERZŐDÉSES VISZONYBAN AZ

ELSŐ MAGYAR ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁGGAL

BIZTOSITJA

Önérzetes mesterember saját intézményeit támogatja. Az iparosok Országos Biztosító Köteléke az iparosoké. Budapest, IV., Apponyi tér 5., félemelet.

Telefon Automata 815—41.

Utazásra legjobb a

Stauffer

dobozos- és blokk-ementáli világmárka!

Központ: Répcelak.

BORPALOTA R.T.

PALACKBORPINCÉSZET

VIII. KENYÉRMEZŐ UCCA 6.

TELEFON: J. 395—64, 346—11.

OCEAN

KONZERVEK
A LEGJOBBAK

Schiller és László

bel- és külföldi borok, pezsgőborok, rum, konyak és likőrök nagykereskedése
Budapest, VI., Izabella ucca 52. sz.
Telefon: Lipót 975-72.

HIREK

Miről ne feledkezzék meg?

November 20-ig megfizetendő az általános November 26-án (hétfőn) d. u. 4 órakor előljárási ülés.

November 28-án szerdán d. e. 11 órakor a Dietrich és Gottschlig rt. telephelyén megtekintése.

December 5-ig megfizetendő a novemberi lakbér II. részlete.

December 6-ig esedékes a nem általánosított zenés kávéházak vígalmi adója.

December 10-ig befizetendő az adóközösség tagjainak előző havi fényüzési adója.

December 15-ig fizetik a fényüzési adók azok, akik nem tagjai az adóközösségnek.

Befizetendő a személyzet illetményeiből levont kereseti és rokkantellátási adó.

Minden héten be kell küldeni a munkanélküliek javára gyűjtött összeget!

Megrendelte-e már a Magyar Kávésok Évkönyvét?

#

Előljárási ülés. A Budapesti Kávésok Ipartestületének előljárási ülése f. é. november hó 26-án (hétfőn) délután 4 órakor tartja november havi előljárási ülését.

Eljegyzés. Hajós Zsigmond fiatal kántársunk, Hajós Samu szövetségi alelnök és ipartestületi előljárási tag, a Baross téri Központi Kávéház tulajdonosának és nejének szül. Friedmann Etelnek fia, eljegyezte Marmorstein Lilikét, Marmorstein Szigfried fővárosi ékszerész és nejének, szül. Prezmayer Róziának leányát. Szívvel gratulálunk!

A munkanélküliek javára való gyűjtés intenzív meg szervezése céljából ipartestületünk elnöksége október hó 30-án a Főpincérek Országos Egyesülete bevonásával értekezletet tartott, melyben elhatározottak, hogy külön-külön bizottságok keressék fel az egyes kávéházakat, ahol úgy a főnököket, mint a főpincéreket felhívták a gyűjtési akció nyomatékos támogatására. A bizottságok munkájának eredményeképp valamivel intenzívebb mozgólódás tapasztalható, azonban természetesen az eddigi eredmény kevesebb, mint elégséges. Eddig a következő kávéházak tulajdonosai és személyzete küldötték be hozzájárulásukat:

Steuer Marcell (Abbazia), Susiczki Tibor (Abonyi), Blüh Vilmos (Andrássy), Godt Vilmos (Berlini-téri tejivó), Böhm Ferenc (Csarnok), Kátóna Gyula (Club) Bandl József (Carlton), Tihoméry Kálmán (Deák), Horti Károly (Emke), Neumann és fiai (Erdélyi), Scheuring János (Iredenta), Mózes Samu (József), Mészáros Győző (Központi), Gerő, Konti és Freiwirth (Keleti), Palócz Gyula (Károly köruti tejivó), Gross Albert (Lánchíd), Pallai Miksa (Magyar korona), Láng Armin (Mercur), Fried Jenő (Mienk), Szántó Béla (Mücsarnok), Frenzeisz Antal (Múzeum) New-York kvh rt., Néopera kvh rt., Neufeld Károly (Othton), Gárdonyi testv. (Országház), Strasser Béla (Orezy), Patria kvh. rt. Szabó Samu (Philadelfia), Rendessy József (Szeiffert), Vámos

PREISZ MIKSA

gőz- és villanyüzemű fehérsütemény és kenyérgyára

Gyártelep és főüzlet: VI, Kazár ucca 9. ■ Telefon: 104-84

Szállít reggel 7 órától este 7 óráig minden időben friss süteményt és kiváló minőségű házikenyéret.

Rendelje meg a Magyar Kávésok Évkönyvét!

A népjóléti miniszter, mint fagyaltgyáros. A fővárosi cukrásziparosok egyre fokozottabb idegességgel tárgyaltak arról a fenyegetről, hogy a népjóléti minisztérium hadigondozó otthonának igazgatósága a fagyaltot árusító hadigondozottak részére fagyaltgyárat akar létesíteni. A terv ellen legelősebb gazdasági és közjogi kifogások emelhetők. Az ipari körök tiltakoznak is ellene; azonban tekintettel arra, hogy népjóléti miniszteri akcioról van szó, félt, hogy nem igen fogják a cukrásziparosok érdekeit figyelembe venni.

Az iparosok oxigén szükséglete. Mint ismeretes, az iparosok részére annyira fontos oxigén szállítása a kartell körében van, amely minden versenyéig eddig kizárt és így az iparosok eddig kénytelenek voltak oxigén szükségletüket olyan ár mellett beszerezni, amilyent a kartell megállapított. Most megbízható forrásból értesülünk, hogy egy új kartellen kívüli oxigéngyár van alakulóban és így rövidesen megszűnik a kartell egyoldalú árdiriktúrája. Maga a kartell természetesen már most tesz kísérleteket arra nézve, hogy a kartellen kívüli oxigéngyár működését lehetetlené tegye és az összes oxigénfogyasztókat magas köthé mellett három esztendőre iparkodik magának lekötöni.

A cukrászok a vendéglősök támadását visszatartják. A Magyar Cukrász- és Mézeskalácsosok szövetsége az egyik vendéglős a cukrászok „kontárkodása” ellen. A Magyar Szállodások és Vendéglősök Országos Szövetsége a napokban közgyűlést tartott, amelyen támadták a kávésokat, kifőzőket, fűszereseket, cukrászokat, szóval mindenkit, aki foglalkozásából élni akar. Patat Lajos vendéglős úr tartotta a nagy kirohanást. Nem boesátkozunk vitába afelől, hogy miben van igaz, miben nincs, de a magunk reputációját nem engedjük meghurcolni, mert ebbe a kontárkodásába igazán nem lehet a cukrászokat besorolni. Ugyan melyik cukrász szolgál ki főtt ételt, vagy akár egy hideg felvágottat is? Egyáltalán miben nyilvánul meg cukrászoknak a vendéglősiparba való bekontárkodása? Talán helyénvaló volna, ha Patat Lajos úr — mielőtt egy biztos ípart meghurcol — a nyilvánosság előtt — meggyőződne állításának valóságáról. Ha van a cukrásziparban kontárkodás, úgy az befelé érezteti kártékony hatását, de kifelé egységes frontban tiltakoznak az ilyen tapintatlan kiszólás ellen.

A Munkásbiztosító Pénztár megszünteti a 76 filléres kézbesítési díjak szedését. A Munkásbiztosító Pénztár a díjak beszedése alkalmából 76 fillér kézbesítési díjat követelt olyankor is, amikor a felszólítást nem is kézbesített. Vidéken, ahol a biztosítási díjakat ipartestületek szedik össze és így a munkásbiztosító intézetnek semmilyen költsége nincs, a kézbesítési díjat eddig mégis meg kellett fizetni. Az összes érdekeltégek köréből felmerülő állandó panaszok hatására, amint értesülünk, a Munkásbiztosító Pénztár most azzal a tervvel foglalkozik, hogy a 76 filléres kézbesítési díjat csak abban az esetben számítják fel, ha többszöri kézbesítés szükségére tényleg felmerül.

Hány fillér illeték alá esik a tanoneszerződés? A 163.600—1926. PM. számú rendelet 26. §-ának 8. bekezdése ekként rendelkezik, hogy az iparostanulókkal az ipartörvény értelmében kötött tanoneszerződések, — tekintet nélkül arra, hogy a tanuló csak ellátást és oktatást kap-e, vagy egyáltalán bért is kap, — 16 fillér illeték alá esnek. — Ugyanez a 16 fillér a bélyegilleték akkor is, ha a szerződésben a tanuló szülője, vagy gyámja tandíjfizetésre kötelezi magát.

A hatóságok üzemek kiterjesztése. Az utóbbi időben sajnálatos jelek mutatkoznak arra, hogy különösen a főváros tanácsa szívesen túlértézi magát az 1922. évi XII. tc. szellemében és a törvény végrehajtási rendeletének 4. szakaszán, amely világosan úgy rendelkezik, hogy a hatósági üzemek tovább kiterjeszteni nem lehet. Vendéglős és kávéházi ipari körökben nagy izgalmat keltett az a tény, hogy a székesfőváros VI. kerületének előljárósága a székesfővárosi községi élelmiszerüzemek kávéházi és vendéglői iparengedélyt adott és annak alapján a községi élelmiszerüzem a Széchenyi fürdő strandján lévő kávéházat és vendéglőt bérlé. Úgy értesülünk, az ipar e sérelmét szóba hozzák a budapesti Kereskedelmi és Ipar-kamara legközelebbi teljes ülésén is.

Paschka és Társa — Heim H.

Fűtési és Vasipari Részvénytársaság

BUDAPEST

V. ker., Mária Valéria uccá 10. szám.
Telefon: Automata 820—41.

Amerikai „ETNA” és eredeti Heim-Meindinger rendszerű központi ventilációs frisslevegő fűtőberendezések.

Kávéházak részére a legideálisabb, leg-hygieneikusabb, és leggazdaságosabb központi fűtőberendezés. Oránként 2—3-szoros égcseré, nagy tüzelőanyagmegtakarítás.

Azonkívül:

Eredeti Heim „Meindinger” „Helios” és „Redivivus” folytonzó kályhák.

Ki adhat halasztást az adó megfizetésére? A közadók kezeléséről szóló Hivatalos Összeállítás 41. §-a értelmében a jogerősen megállapított adó megfizetésére halasztás rendszerint nem igényelhető. Méltánylást érdemlő esetekben azonban az adóhivatal legfeljebb hathavi, a pénzügyigazgatóság pedig egy évi részletfizetést, illetőleg fizetési halasztást engedélyezhet az adózó illetéktelen kérelmére. A beadványra I P 60 f okmánybélyeget kell ragasztani. Rendkívüli esetekben a pénzügyminiszter (felhatalmazás alapján a pénzügyigazgatóság is) mind a folyó adóra, mind a hátralékokra, hosszabb ideig terjedő részletfizetési kedvezményt vagy fizetési halasztást is adhat. A közigazgatási bizottság meghallgatása után az arra rászorult adózóknak több évre terjedő halasztást engedélyezhet a pénzügyminiszter, ha valamely közszeg adózói az őket érelmi csapások folytán felszaporodott adóhátralékokat egy év alatt megfizetni nem képesek.

A pénzügyminiszter az esedékességtől számított hat hónappal nem hosszabb időszakra 6 százalékos késedelmi kamattal megfizetési halasztást engedélyezhet. Ha a pénzügyi hatóságon kívül kivett közigazgatási bizottság megállapítja az adózó fizetőképességét veszélyeztetni, a pénzügyminiszter ezen jogerősen már megállapított köztartozások befizetését több évre felfüggesztve rendelheti el és a behajtásukat is megtilthatja. Fizetési halasztás vagy részletfizetés engedélyezése, a késedelmi kamatok fizetési kötelezettségét nem érinti és ha szükségesnek látszik, a hátralék zálogalással vagy teleknyomvi bekebelezéssel biztosítható.

A brazilai kávé statisztikája. A brazilai kávévédelmi intézet legújabb statisztikája szerint a világprodukció a következő valószínű számokat mutatja. Készletek az áruházakban: 13.500.000 zsák, másutt 1.000.000 zsák. A Sao Paulo kerület valószínű termése 1929—30-ban 14.000.000 zsák, Brazília más kerületeiben 4.000.000 zsák, egyéb államokban 7.000.000 zsák. Jövő év jun. 30-ig a kereskedelem részére rendelkezésre fog állni 40.000.000 zsák, amely mennyiség a világgazdaság által fedezni az 1928. november havától az 1930. június haváig terjedő 20 hónapra.

A katonatiszti étkezésben végzett pincéri szolgáltatás kiterjesztését megállapításokról figyelembe vehető. A katonatiszti étkezésben végzett szakkavagó munkának képesítés szempontjából való tekintetbevételét az 1922. XII. tc. 28. §-a kötelezően előírja és a tisztai étkezésben rendszeresen végzett pincéri szolgáltatás szakmunka jellege kétségbe nem vonható. (Soproni Ker. Iparkamara 2844.)

Az első jégsczerevény. Állítólag N a g y S á n d o r uralkodásának idejére vezethető vissza az első kísérlet arra nézve, hogy ételeket és élelmiszereket megfelelő hűtési eljárás segítségével a romlástól megóvjának. — Macedónia királya indiai tartózkodása alatt a föltbe mély gödröt ásottat amelybe a megóvándó ételeket betették. Erre egy réteg hó, majd a meleg levegőt visszatartó sűrű levél-takaró következett. — A rómaiak is havat használtak az ételek és italok lehitésére és frissen tartására; így a boros amphorákat már régen hóval töltött tartókban őrizték. Először Franciaországban jutottak arra a gondolatra, hogy hó helyett jéget használjanak, de ez az eljárás csak a 17 században vált általánossá. — A jégeladás jogát egy külön társaság kapta meg a királytól, de ez monopolisztikus helyzete folytán az árakat annyira felhajtotta, hogy általános visszatetszést szült. — A király ennek folytán kénytelen volt a szabad versenyt helyreállítani.

A Dietrich és Gottschlig Rt. meghívása. A Dietrich és Gottschlig líkorgyár Rt. elnökségünkhöz intézett meleghangú levélben meghívta ipartestületünket, hogy kartársaink a gyár telepeit tekintés meg. Elnökségünk a meghívást elfogadta és felkéri a kartársakat, hogy a f. é. november hó 28-án (szerdán d. e. 11^{1/2} (féltenként) órákor tartandó gyűlésén minél nagyobb számban vegyenek részt. Találkozás d. e. 11 órákor az ipartestület irodájában, ahonnan testületileg indulunk.

A Hapag kávéhajó. A „Hapag” hajózási vállalat, minthogy a közvetlen „banánhajók” beállítás kedvező eredménnyel járt, a délamerikai forgalomban külön kávészállító gőzösöket állított be.

A kimért borjúhús adója és illetéke 23,7%. Egy minap megtartott husipari nagygyűlésen a Budapesti Mészáros Ipartestület elnöke okmányokkal igazolta, hogy egy 136 pengő értékű borjú után 31 pengő 14 fillér: tesznek ki a különféle adók és illetékek. Ez nem kevesebb, mint 23,7 százaléknak felel meg, tehát egy pengő értékű húst több mint 23 filléres adó terhel. Ezért nem esznek Magyarországon húst a szegény emberek. — tette hozzá a gyűlés résztvevőinek érthető felhívóborodásától kísérve, Ha ezek az adatok teljes mértékben helytállóak, talán el lehet várnai az illetékes ténylezektől, hogy megerősítsék vagy megcáfolják azokat. Hallgatással az ilyen komoly és súlyos, vádunk is beáll adatk felett nem lehet napirendre térni. Az a kormány, amely eltűri, hogy elsőrendű közszükségleti cikkeket ilyen példátlan módon terheljenek meg, nem kívánhatja a másik oldalon a drágaság letörését. Vagy legalább is nem lesz senki, aki a drágaságellenes akcióit komolyan veszi. Ha most még figyelembe vesszük, hogy a húst feldolgozott állapotban feldolgozó üzemek újból az adók egész sorozatával vannak megterve, bizonyítani sem szükséges, hogy miért mennek tönkre a kávéházak és a vendéglők, amelyek az árakat áthárítani többé nem bírják.

Egy üveg pálinkáért életfogytiglani fegyház. Az amerikai „száraz” erkölcsök rövidlátását és álszenteskedését bizonyítja egy a legközelebbi napokban a michigani legfelsőbb törvényszék elé kerülő, bűnvádi pör. — Michigan állam törvényei szerint a szesztilalom megszegése súlyos büntetés és a negyedszer visszaeső bűnösnek életfogytiglani fegyház jár ki. — Egy Fred Palm nevű szegény ördögöt, akit a szesztilalom megszegéséért háromszor megbüntettek, egy nála talált palack „gin” miatt a bíróság életfogytig szóló fegyházra ítélte. — Nagyon kétséges, hogy a felelőzős eredménnyel fog-e járni, mert ehhez az alkotmány megváltoztatására lenne szükség, ami ellen a szesztilalom fanatikusan minden eszközzel küzdenek. — Az amerikai igazságszolgáltatás módszereivel szemben a spanyol inquisitio ártatlan bányák.

Tokaji konyak

Anima Tokaj konyak-likőr
Első Tokaji Konyakgyár R.-T. Tokaj.

NOSZLOPI

finom pék- és cukrászsüteményei elismerten legjobbak

Üzemtelep: VI., Sziv uccá 13.

Telefon: Lipót 901-74.

Megkezdtek az 1929. évi adókiutvételek előmunkálatait. Az 1929. évi jövedelem-, vagyon- és általános kereseti adó kiutvételek előmunkálatait a pénzügyigazgatóságok megkezdtek. A legutóbbi napokban kézbesítették már az adózóknak azokat az összeírásokat, amelyek az adózás céljaira adózó foglalkozására, életmódjára, stb. vonatkozó adatokat az adóhatósággal közölni kell. Egyben megkezdtek a pénzügyigazgatóságok az egyes szakmabeli szakértők meghallgatását is. Ezek a szakértők a szakmának 1928. évi általános helyzetéről adnak a pénzügyigazgatóságok számára véleményét. A pénzügyigazgatóságok által ilyen módon gyűjtött adatok alapján fogják az igazgatóságok az adózók által benyújtandó bevallásokat felülbírálni.

A világ kávéfogyasztása. A G. H. jelenti: Erdély statisztikai kimutatás látott napvilágot: a napokban a világ kávéfogyasztásáról. E statisztika szerint a legtöbb kávé az Egyesült Államok fogyasztják, ahol a háború előtt 392 ezer tonnát, tavaly azonban már 642 ezer tonnát tett ki az elfogyasztott kávé mennyiség. Ezután Franciaország következik, mely a háború előtt 111 ezer, most pedig 159 ezer tonna kávé fogyaszt. Harmadik sorban következik a német birodalom, ahol azonban a kávéfogyasztás visszaesett, még pedig a háború előtti 181 tonnáról 125 ezer tonnára. A többi államban már lényegesen kisebb a kávéfogyasztás. A negyedik helyen áll Olaszországban 46, Svédországban 43, Belgiumban 42, Hollandiában 31, Dániában 25 ezer tonna és így tovább. Angliában a kávéfogyasztás emelkedett ugyan, de még mindig csak 17 ezer tonnát tesz ki. A statisztika azt is vizsgálta tárgyává teszi, hogy mennyit tesz ki az egy lélekre eső évi kávéfogyasztás. Az idevontkozó adatokból megtudjuk, hogy e téren Svédország és Dániáé az első, ahol az egy lélekre eső kávéfogyasztás 2-3 kg-ot tett ki tavaly. Ezután Norvégia következik 6,5 kg-al, majd az Unio 6,1, Belgium 5,3, Hollandia 5, Franciaország 3, Svájc 3,1 és Németország 2 kg-al, Angliában csak 0,4 kg. kávéfogyasztás esik egy lakosra.

Közkereseti társaság képezett tagjának kiválása a cégből. Ha a képezítéshez kötött iparral foglalkozó közkereseti társaságnak képezéssel bíró tagja pl. elmebetegség miatt gondnokság alá helyeztetett, a képezéssel nem rendelkező másik tagtárs az ipart egymagában nem folytathatja, hanem gondoskodni kell arról, hogy másik képezéssel bíró tagtárs lépjen a társaságba. A kérdést illetve az alkalmazásával nem lehet megoldani.

Belügyminiszteri döntések. Ha az iparos és segédjei, valamint tanoncai között felmerült vitás ügyet valamelyik fél a munkügyi bíróság elé vitte, akkor az ipartestületi békéltetőbizottság előtt való eljárásnak többé helye nem lehet. — (1359—1925. BM.) A magánvádlónak joga van felbezárni két egybehangzó felmentő ítélet esetén is. (2212—1925. BM.) — Ha a munkaszünet ideje alatt az üzlettulajdonos vagy hozzátartozója az üzlethelyiségben tartózkodik, az egymagában még nem kihágás. (432—1925. BM.)

Külföldiek iparüzése Magyarországon. Közigazgatási hatóságoknál gyakran merül fel az a kérdés, hogy a külföldiek mely esetekben kaphatnak iparigazolványt Magyarországon. E kérdés elbírálásának alapjául szolgál, hogy a magyar állam kötött-e viszonyossági megállapodást az idegen állammal, amelynek kötelékébe az iparigazolványt kérő idegen állampolgárságu egyén tartozik. Ilyen viszonyossági megállapodásunk ez idő szerint Ausztriával, Bulgáriával, Csehországgal, Franciaországgal, Lengyelországgal, Németországgal, Olaszországgal, Romániával, Svájc, Szerbiával és Törökországgal van. Ezeknek az államoknak a polgárai tehát az iparüzési jogosítványt Magyarországon is megkaphatják, feltéve, ha rendelkeznek másoknál azokkal a törvényes kellékekkel, amelyeket az önálló iparüzés feltételül a magyar törvények előírnak. — A külföldön töltött szakbavágó gyakorlat igazolására felmutatott bizonyítványok, illetve munkakönyvek elbírálása a képezítés szempontjából a kereskedelemügyi miniszter hatáskörébe tartozik. Az iparigazolvány kiállítása előtt tehát azokat a kérvényeket, amelyekhez ilyen természetű okmányok vannak csatolva, a kereskedelemügyi miniszterhez kell felterjeszteni.

Új törvény szabályozza a sütőipari munkát. Herrmann Miksa kereskedelemügyi miniszter a képviselőház nov. 13-iki ülésén nyújtotta be a sütőipari munka szabályozásáról szóló 1923. évi XV. törvények egyes rendelkezéseinek módosításáról szóló törvényjavaslatot. A törvényjavaslat szerint a kovászkészítés és dagasztás reggel egy órával előbb megkezdhető. Reggeli négy óra előtt — Budapest székesfőváros területén, valamint a vele szomszédos más községek és városok közül azokban, amelyeket a kereskedelemügyi miniszter rendelettel megjelöl, reggeli öt óra előtt — azonban a kovászkészítéssel, valamint a dagasztással is, amennyiben a sütemény előállításánál foglalkoztatott munkások száma ötnél nem több, legfeljebb egy, amennyiben ötnél több, de a tizet meg nem haladja, legfeljebb kettő, amennyiben a tiznél több, de a huszat meg nem haladja, legfeljebb három, amennyiben a huszat meghaladja, legfeljebb négy és végül minden további tiz alkalmazott után legfeljebb egy-egy tizenyele évesnél nem fiatalabb alkalmazottat szabad foglalkoztatni. Kenyeret, péksüteményt, cukrászsüteményt a műhelyekből (üzlet) reggeli 6 óra, Budapesten, valamint a vele szomszédos községek és városok közül azokban, amelyeket a kereskedelemügyi miniszter rendelettel megjelöl, reggel hét óra — előtt elszállítani nem szabad. Az indoklásban a miniszter elmondja a törvényjavaslat benyújtásának előzményeit, az iparosság és a munkásság akcióját, érveit ismerteti, végül arra a következtetésre jut, hogy az 1923. évi munkatörvény rendelkezéseinek teljes érvényesítése alig volna biztosítható és éppen ezért szükséges a rendelkezések enyhítése. Sajnálattal látjuk, hogy a javaslat tisztán a sütők és munkások érdekeit tartja szem előtt, a fogyasztó közönségre nincs tekintet, mert továbbra is megmarad az az iparunk részéről sokszor panaszolt anomalia, hogy reggeli 7 óra előtt nincs friss sütemény, ami a gyakorlatban azt jelenti, a kávéházak asztalaira csak egy félórával később jut el, amikor a korábban hivatkozott iródkba, üzletekbe siető, vagy elutazó közönség reggelijén rég túl van.

Fenntartható-e a tulajdonjog fogyasztásra szánt áruknál? A kereskedelmi életben állandóan vitás az a kérdés, hogy az eladó a vételárnak egészben, vagy részben való hitelezése mellett eladott árukra minden esetben fenntarthatja-e a tulajdonjogát a vételár kiegyenlítéséig. A bíróságok is ellentétes állásponton vannak abban, hogy a kétségtelenül elfogyasztásra, elhasználásra szolgáló áruk (ruházzati, háztartási stb.) tekintetében lehetséges-e és érvényes-e a tulajdonjog fenntartása, vagy pedig ennek csak oly áruknál van helye, amelyek állandó, hosszabb használatra vannak szánuva (gépek, butorok, hangszerek stb.). Még inkább vitás az a kérdés, hogy olyan vevővel szemben, aki nyilvánvalóan továbbeladás céljára vesz meg valamely árut, az eladó fenntarthatja-e a tulajdonjogot? Ezt a kérdést a minap a Kuria akként döntötte el egy konkrét ügyben, hogy az eladott árukra tulajdonjog fenntartásának akkor is helye van, ha a vevő az árut továbbeladás céljából vette meg. A Kuria által elbírált per során megállapított tényállás szerint a szerződő felek a megrendelés alkalmával megegyeztek abban, hogy az alperesi részvénytársaságnak eladott áruk tulajdonjoga mindaddig a felperest illeti meg, amíg azok vételára nincs kifizetve. Az alperes nem fizetett, mire az eladó részvénytársaság az áruk visszaszállására iránt pert indított. A Kuria a szóbanforgó ügyben hozott P. VII. 3383/1928. számú ítéletének megokolásában többek között a következőket mondja: „Az a körülmény, hogy az árukat a felperes az alperesi részvénytársaságnak a vételár hitelezése mellett adta el, ez utóbbi azokat kereskedelmi üzletében leendő továbbá az a körülmény, hogy az áruk egy részét a vevő részvénytársaság eladta, nem lehet akadály annak, hogy hogy a felperes a vételár ki nem fizetése folytán az őt megillető tulajdonjog alapján az el nem adott árumennyiséget, vagy az eladott áruknak befolyt vételösszegét az alperestől visszakövetelje.” (Az Üzlet).

Köteles-e az iparhatóság az iparigazolványt kérő iparos képezettsége tekintetében az ipartestületet meghallgatni? Az elsőfokú iparhatóságnak (járásí főszolgabírónak) az 1922. évi XII. te. 41. §-a és a törvény végrehajtása tárgyában kibocsátott 78.000—1923. KM. sz. rendelet 100 és 104 §-ai szerint a képezítéshez kötött iparra szóló iparigazolvány kiállítására előtt az illetékes ipartestület véleményét a szakképzettség tekintetében meg kell hallgatni. Ha az iparhatóság az ipartestület véleményével ellentétben a szakképzettségét igazoltnak látja, illetve az iparigazolványt (iparigazolvány, iparendély), az ipartestület ellenző véleménye dacára kiadja, az ipartestület felelősséggel élhet, de ez a felelősség a folyamodótni iparra gyakorlásában nem akadályozhatja. (Soproni Kamara, 2913.)

Lehet-e egyszerre több iparban képezést szerezni? Az iparhatósági gyakorlatban sok zavart okoz az, hogy különösen vidéken nemesek a munkakönyvek kiállításánál, hanem a munkaviszony rovatok kitöltésénél is ninesenek figyelemmel az 1922. XII. t.-e. 13. és 14. §-ában előírt terminológiákra. Gyakori eset, hogy példának okáért vidéken egy szobafestő és mázolóipar jelzi, vagy egy bádigos segéd munkaviszonyát a bádigos és szerelőiparra, egy hentes munkaviszonyát mézszáros- és hentesiparra, egy kocsinyerges, vagy kocsikárpitos munkaviszonyát egyszerre négy képzési iparra jelzi. Ebből a laza feljegyzésből az iparigazolvány kiállításánál, amikor a képezést kell igazolni, gyakori a félreértés. Ez okból a budapesti kereskedelmi és iparkamara legutóbb elvi jelentőségű állást foglalván, kimondotta, hogy egyidejűleg segédi szakbavágó gyakorlatot több iparban szerezni nem lehet. A képezés előjából világosan igazolni kell azt, hogy a törvény 18. §-ában előírt szakbavágó segédi gyakorlat pontosan mennyi ideig tartott az egyik és pontosan mennyi ideig a másik iparban. A törvény szellemével ellentétes az is, hogy valaki ugyanazon időben valamely képezítéshez kötött iparban tanviszonyt, vagy másik képezítéshez kötött iparban pedig munkaviszonyt igazoljon. A munkaviszony igazolásánál a fogalmak összevágásából jogokat leszármaztatni nem lehet. Ha valaki kocsigyárban, vagy autokaroszerégyárban kárpitosmunkát végzett, ezzel a butorkárpitoságban képezést nem igazolhatja, mert e két iparág egymástól különálló és nem rokontermésztű ipar.

Az 1929. évre szóló adóközösségi munkálatok már folyamatban vannak. A tagsági jelentések szept. 12-én lezártak és azok folyamán 114 régi tag és 10 új tag jelentkezett. Ily módon, ha figyelembe vesszük, hogy kartársaink egyrésze a pénzügyigazgatóság határozata szerint (szállodai üzemmel kapcsolatos kávéházak, klubok stb.) az adóközösséghez nem csatlakozhatik, látható, hogy kartársainknak 90%-a benn van az adóközösségben. — A pénzügyigazgatósággal és a miniszteriummal való tárgyalások befejezése után megindulnak a kivetési munkálatok, melyek folyamán minden érdekeltnek módjában lesz észrevételeit megtenni.

Jókarban levő
**tésztaanyújtó és
vágógép kávé-
daráló és tej-
szinhabverőgép
motorral és egy
fagylalthűtőkád**

jutányosan

eladó

Cim a kiadóhivatalban.

M. KIR. UDVARI FÉMÁRUGYÁR

HACKER MÓR

BUDAPEST, IV. VÁCI UCCA 36.

(Klotild-palota.)

Gyárak: Wien, IV., Phorusplatz 9.

Wien, XVI., Kirchstetteng. 6.

Alpaca, ezüst és chinacézt gyártmányai

a legjobb és a legolcsóbbak!

Alapítva: 1878. — Telefon: Automata 822—54.

Megrendelte már a Magyar Kávésok Évkönyvét?

A francia gyarmatok kávétermelése. Indokínából eddig még kevés kávé érkezett az európai piacra, de szakértők véleménye szerint nincs mese az az idő, amikor a kávé lesz Indokínának a legfontosabb terméke, annál inkább, mivel az ottani klíma igen kedvező a kávétermelésre. Ez idő szerint kb. 19.000 hektár kávéültetvény van ezen a gyarmaton, és pedig 6000 Annamban, 3000 Tankinban és 1000 Kokinkinában. A kivitel leginkább Franciaország és az egyéb francia gyarmatok felé irányul. Ez idő szerint több nagy tőkees társaság foglalkozik az ültetvények szaporításával Kantonban, Darlaeaban (Annam), Kokinkinában és Kambedsában.

A tejesarnokok péksüteményárúsítása. A tejesarnokok, tejesarnokfiokok, kávémérések régi meggyökeresedett gyakorlat alapján árúsítják a kenyeret és péksüteményeket, anélkül, hogy erre külön iparigazolvánnyal rendelkezzenek. — Ezen, a szokásjoggal is alátámasztott gyakorlatot kifogásolni annál is kevésbé lehet, mert egyrészt a közönség érdeke megkívánja, hogy ezen üzletekben, ahol a közönség tejet és tejtermékeket fogyaszt, az ahhoz szükséges kenyeret és péksüteményeket is megkaphassa, éppúgy, mint például a kávéházakban, másrészt pedig ezek az üzletek a pékipar termékeit árúsítják és annak ezáltal csak szolgálatot tesznek.

A braziliai kávépropaganda és Kolumbia. Mint a „Frankfurter Zeitung”-ban olvassuk, a kolumbiai kormány is hozzáfog, hogy valami kávévédelmi intézményt létesítsen. A kávéültetvényesek egyesületével, a Federación de Cafeteros-szal ugyanis a kolumbiai kormány egy tízéves szerződést kötött, amely azonban a hírek szerint nem a kivitel redukálását célozza, mint Braziliában, hanem inkább egy propaganda-intézetet létesít, és pedig azzal a feladattal, hogy a kávéfogyasztó államokban a kolumbiai kávék bevitelét és további elterjesztését előmozdítsa. Egyebek közt tervbe vették, hogy speciális kávémérőket fognak létesíteni, ahol csak a kolumbiai kávéfajták kerüljenek feldolgozásra. Emellett aztán a kávének, mint élvezeti cikknek a propagálása is megindulna. Ehhez a jelentséshoz hozzáfűzhetjük, hogy információink szerint a kolumbiai kávének magyarországi propagandáját a hamburgi Schlubaeh, Thieme & Co. cég fogja intézni, melynek igazgatója a nálunk is ismert Landahl, éppen most időzik Kolumbiában.

Vidoni Testvérek és Társuk

Magyar Szalámigyár, Debrecen

világhírű

szalámi különlegessége!

Kapható:

Budapesti Kávésok Áruforgalmi R.-T.
Budapest, VIII., József körút 38. — Tel. J. 392-77

KLEIN JAKAB

alpaccáarugyára

Budapest, VIII., Losonczi u. 15.

Városi üzlet: VI., Király uca 74.

Telefon: József 435-52.

Szállít raktárról mindennemű kávéházi és vendéglői alpacca-felszerelést.

Mindennemű javítást saját gyáramban eszközölök.

François pezsgő

Transylvania
Cremant rosé
Batthyány brut

Telefon: Teréz 236-66.

NEPTUN

GŐZMOSÓGYÁR R.-T.

BUDAPEST, X., KORPONAI UCCA 16-18.

Telefon: J. 410-84.

Üzemi és háztartási fehérnemű
leggondosabb tisztítása.

Fehérnemű-kölcsönzés,
konfekcionálás.

Asztalneműek, pincérkabátok,
munkaruhák stb.
kedvező beszerzése.

KOLÉNYI KORNÉL

KONZERVGYÁR, BUDAPEST

CÉG ALAPITVA: 1879. ☉ TELEFON: J. 323-00

Jammjei elsőrangúak!

Kajsziarack-íz
minőségben felülmúlhatatlan!

Kapható:

Budapesti Kávésok Áruforgalmi R.-T.
Budapest, VIII., József körút 38. Telefon J. 392-77

„THONET-MUNDUS“

EGYESÜLT MAGYAR HAJLÍTOTT FABUTOR-
GYÁRAK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG, BUDAPEST
IV., VÁCI UCCA 11/a.

Hajlított fabutorok

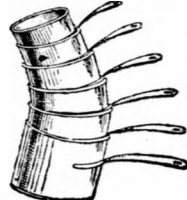
kávéházak, vendéglők, szállodák számára,
közismerten legelsőrendű kivitelben.

REISZ SÁNDOR

rémüipari és cinező vállalata

Budapest, VII., Dob uca 107 sz., Rottenbiller uca sarok,

Telefon: József 432-27.

Állandó nagy raktár hávéházi és éttermi edényekben. Önzások 6 óra belül, teljes felelőség mellett eszközöltetnek. Kávéházi beinmarie (Premier) falazását éjjeli órákban is vállalom.

WALDMANN SÁNDOR

BUDAPEST, VI., JÓKAI UCCA 6. SZ.

Telefon: Aut. 102-74.

M. kir. postatakarékpénztári száml. 23737.

Egészségügyi, víz-, gőz-, légszesz-
szerelvények, fayencmosdók, pis-
soirok, kézmosdók, klosettberende-
zések kereskedése.

A legkiválóbb Szent István
sörkülönlegesség

Porter sör

a Polgári Serfözde gyártmánya

Csillárok, szellőztetők

**GOLDSTEIN
IGNÁC**

szállárium és villany-
berendező vállalata

**SCHÄFFER
BÉLANÉ**

selymiáru-
műterme

MOSZOROK

VILLANYGÉPEK

Kazinczy u. 53. Tel.: J. 428-35.

Speciális kávéházi és vendéglői berendező

Paplan, matrác, gyapjútakaró

és mindenfajta
ágynemű
a 70 éve fennálló

Steinschneider cég

IV., Váci uca 28 és
VII., Király uca 79
üzleteiben a leg-
jobb minőségben.

Pehelypaplanai nem pelyhedzenek.

Hüttl, Bán és Mihalik

ezelőlt

Első Magyar Üvegyár R.-T. főraktára
Budapest, V., Vörösmarty tér 1. sz.

Telefon: Aut. 811-35.

Vendéglői, kávéházi és
szállodai porcellán- és
üvegyárak a legnagyobb
választéka külön ezen
céra berendezett osztá-
lyunkban.

V., József tér 11. — Tel.: Aut. 802-06

Figyeljünk! PIATNIK NÁNDOR ÉS FIAI BUDAPEST

magyar kártyagyár gyártmányainak való-
diságára. — Óvakodjunk az utánzásoktól.

Magyar Játékkártyagyár R.-T.
PIATNIK NÁNDOR ÉS FIAI

Budapest, VII., Rottenbiller uca 17.

Telefon: J. 310-63. J. 453-71.

Alapítva 1824.

VÖ-JEGY

Kávéházi és vendéglői papíráru

u. m. szalvéta, tálpapír, kártya, papír, szalmaszál stb.
nagybani gyártója a legversenyképesebb áron

EISER PAPIRÁRUGYÁR

IX., Lónyai uca 18. — Telefon: Aut. 864-07.

A Budapesti Kávésok Áruforgalmi R.-T.
kizárólagos szállítója

Hacker és Társa

chinnezüst- és alpakkaárúk

Budapest, VII., Síp-u. 6.

Telefon: József 354-55.

Az eredeti

SIDOL

fém-, ablak- és márványtisztításra
a legalkalmasabb!

Götsz Lípót Vegytermékek Gyára. Tel.: J. 316-19

Kristály forrásvíz legyen mindennapi italod

Ifj. Grünwald Mór

Budapest, IV. Ferenc József rakpart 6. Tel: J 361-49
Szállodal, vendéglői és kávéházi üveg és porcellán

Minden kávé tartson üzletében Zwack-féle Unicumot és likőröket, mert azt állandóan keresik és fogyasztják. Az Unicum eredeti palackból merendő, mert a vevő így látja, hogy csakugyan eredeti árut kap.

Csak gyakorlóiparos vállalhat az ipartestületben tisztséget. A szegedkörülyeki ipartestületek kérdést intéztek a Szegedi Kereskedelmi és Ipar-kamarához aziránt, hogy megválasztható-e ipartestületi előjárásági taggá olyan iparos, aki iparát nem gyakorolja. A Szegedi Kereskedelmi és Ipar-kamara a kérdésre most választott az ipartestületnek, mely szerint az érvényben levő kereskedelmi miniszteri elvi döntés értelmében azok az iparosok, akik iparuk gyakorlását nem folytatják, de az ipartestület kötelekében megmaradtak, eselekvő választójoggal bírnak ugyan, de előjárásági tagokká nem választhatók meg. A miniszteri elvi döntés szerint tehát elnöki tisztséget nem vállalhat az az iparos, aki nem gyakorolja iparát.

A Magyar Kávésok Évkönyvének IV. évfolyama előkészület alatt áll és legközelebb sajtó alá kerül. Kérjük azokat a kartársakat, akik ezt a nélkülözhetetlen és a kávéiparban egyetlen munkát meg akarják szerezni, rendeljék azt meg lapunk szerkesztőségében.

A komáromi kávéosok és vendégek egyformán panaszkodnak a kibicadók miatt. Komáromból írják: Közöltük az elmúlt napokban, hogy a eseluralom alá került Komárom város szabályrendeletet hozott, amelyben érzékeny adóval sújtja a kártya-, sakk-, billiárd-, dominó-játszmák és egyéb játékok kibicéit. A szabályrendelet, amely mindenütt nagy felháborítást és általános derültséget keltett, október 15-én lépett életbe. Az új adónemnek váratlan következménye lett. A kávéházi vendégek tekintélyes része mintegy kávéházi vendégek tekintélyes része mintegy vezényszóra kiharadt a kávéházakból.

Mint a vidéki kávéházak látogatóinak többsége általában, úgy a komáromi kávéházaké is délutánonként csak azért jár kávéházba, hogy játszzék vagy kibicéljen. Már most ezek mind terhesnek és igazságtalannak tartják az új végrehajtást és inkább sztrájkolnak. A kávéosok is keservesen panaszkodnak, nemcsak azért, mert tekintélyes fogyasztóközönségtől esnek el, hanem azért is, mert a furesz adórendelet végrehajtása óriási nehézségekbe ütközik. Ha valaki csak megáll a játékasztal mellett, a rendelet értelmében már kibicének tekintendő, de ha a pincér kérni merészel a gyönyörűség után járó adót, a vendég felháborodottan tiltakozik a kibicelés vádjá ellen, úgyhogy azóta napirenden vannak a esetepetek a komáromi kávéházakban. A esetepetek levét pedig a kávéosok isszák meg, mert ha engednek s azután valaki feljelenti őket, a szabályrendelet magas bírsággal sújtja őket. A kávéosok éppen ezért mozgalmat indítottak, hogy hajlandók inkább általánosságban megváltani a kibicadót s ezt azután belekalkulálni a kávéházi cikkek árába. A mozaikba bele fogják vonni a kávéházi törzsvendégeket is. Egyelőre az a helyzet Komáromban, hogy a kávéházak konganak az ürességtől, az új adóból alig van bevétel s a napot lopják azok az adóellenőrök, akiket a város r kibicadók okából szerződtetett.

A budapesti kereskedelmi és iparkamara elvi jelentőségű iparügyi állásfoglalási: Önálló iparos időközönként segédi alkalmazást is vállalhat anélkül, hogy iparigazolványáról le kellene mondania. Iparának szünetelése azonban egy évet meg nem haladhat, mert ha a szünetelés egy évnél tovább tart, az ipar már csak újabb iparigazolvány alapján gyakorolható. (9.577—1928.)

Az iparos abban az esetben is tarthat tanoncot, ha segédet nem alkalmaz. A tartható tanoncok számát jogszabály nem korlátozza. (11.886—1928.)

Képesítéshez kötött két különböző szakmában egyidejűen segédi szakbavágó gyakorlatot szerezni nem lehet. Eppen úgy nem lehet valaki egyik iparágban tanonc, a másikban pedig ugyanabban az időben segéd. (14.595—1928.)

Idegen iparigazolvány alapján üzött foglalkozás iparkihágást képez. A kihágásban büntetés-ként marasztalendő el az, aki iparigazolványának átengedésével a kihágás elkövetését elősegíti. (19.412—1928.)

Az özvegyi jogon történő iparüzés esetén az özvegy csak abban az esetben köteles képesítését igazolni, ha tanoncot akar tartani. Személyes képesítés nélkül is tarthat azonban tanoncot, ebben az esetben köteles képesített üzletvezetőt alkalmazni. (4.210—1928.)

Tisztelt Kávés Urak! Ha súlyt helyeznek arra, hogy vendégeik meg legyenek elégedve; csak is Zwack-féle Golf-Orangead-ot szolgáljanak fel, mert az nem essenciákból készül, hanem narancsból és nines kátrányfestékkel festve.

Budapesti Kávésok Áruforgalmi R.-T.
VIII., József körút 38. Telefon: J. 392—77

Mielőtt teát vásárol, próbálja ki legújabb eredeti teakeverékeinket. Teavásárlás ügyében.

A legnagyobb angol világcégekkel karöltve, melyeknek nagyszabású teautöltvényeik vannak Indiában és Kínában — sikerült olyan teakeverékeket előállítanunk, melyek színre, zamatra, erősség tekintetében messze felülmúlják a kávéosknál eddig forgalomban levő minőségeiket. E keverék ideál szüretelésű friss termései teakból készülnek — E teákat 2½ és 5 kg-os eredeti ládákban hozzuk forgalomba, amely csomagolás a külföldön bevált módszer szerint legjobban megfelel a kávéos céljainak, tekintve, hogy nem kell kibontás után nagyobb mennyiségű teát nyitott állapotban raktáron tartania. Megjegyezzük, hogy ezen célszerű eredeti csomagolás a teák árát egyáltalán nem drágítja, mert e célra igen olcsó csomagolási módot használunk.

Mielőtt tehát teavásárlásra magát elhatározza, tisztelettel kérjük, sziveskedjék ezen legújabb teakeverékeinket okvetlenül kipróbálni és tölünk azokra nézve mintát és árajánlatot okvetlenül bekérni. A megvásárolt teát szivesen szállítjuk folytatólagosan 2½ kg-os vagy 5 kg-os tételekben; a számla a mindenkorai szállítástól számítva fizetendő.

Állandóan raktáron tartunk továbbá friss termései Darjiling, Ceemun, Ceylon, Orange-Pecco, Souchong, Jáva teát és eredeti Lipton teakeverékeket.

Ugyancsak rendelkezésre állunk 40—60% rummal, elsőrangú vágott jamaikai rummal, úgyszintén vágás céljaira teljesen garantáltan tiszta 76%-os angol rummal, a legolcsóbb árakon.

JÉG szállítását vállalja és kifogástalanul teljesíti
ERZSEBET JÉGGYÁR
RECHNITZER ÉS BRUCKNER cég
Budapest, VII., Hajtsár út 153.
Telefon: József 396—32.

Fried Zsigmond és Fia

műsztergályos
kávéházi és vendéglői berendezések
Budapest, VI., Király u. 39.
Telefon: József 428—14.

Billiárdasztalok,

éttermi és kávéházi márványasztalok, székek, alpakka- és ezüstözött árúk, hitelesített üveg- és porcellánárúk, billiárdgolyó, billiárdposztó, sakk, dominó, dákók stb. (új és használt)

Költségvetés, árjegyzék díjtalan.

Alapítva 1888.

Springut Henrik

lojásnagykereskedő
Budapest, VI., Vasvári Pál ucca 11.
Telefon: Aut. 217—54.
Számcs budapesti kávéház, étterem és vendéglő állandó szállóháza

MALÁTA-PEZSGÓ-SÖR
A, HOGYHA MINDIG ISSZA, EGÉSZSÉGÉT S PÉNZET EGYRE SZÉTE JUTALOMKÉNT KAPJA VISSZA. GYARTJA A FŐVÁROSI SÖRFŐZŐ R.T. KÖBÁNYAN.

Garantált teljes zsírtartalmú

sajtjaink

mindenütt beszerezhetők: Pálpusztai-sajt, Derby-sajt, Romadour, Imperiál.

Óvári, Trappista, Csinó, Roquefort, Roquefort dobozos.

Derby Sajt és Vajtermelő Részvénytársaság
Központi árusító-telep: Budapest, VIII., Tömö ucca 33/a. sz. Telefon: József 361-10

GRÓF SOMSSICH TIHAMÉR
BORGÁZDASÁG- ÉS
KERESKEDELMI RT.
KÖZPONTI ÜZEM
M. TRIZSA UTCA 9. TEL. J. 361-49